Vellykket ny bog om hospitalsbyggeri. Læs også interviewet på side 1084.
AKTUELT | FREMTIDENS HOSPITAL
Af Rasmus Nejst Jensen, nejst1@yahoo.dk

Bogtitlen Sansernes hospital, henviser til forfatternes vision for fremtidens hospitalsbyggeri: »Sansernes Hospital betjener sig af den nyeste teknologi og lægelige metoder, men teknologien er implicit og træder tilbage for humaniserede og stressfri rammer om patienten«. Visionen bygger på bogens hovedpointe, at der er en videnskabeligt dokumenteret positiv sammenhæng mellem stimulerende omgivelser og helbredelsen.

Bogen er skrevet af tidligere klinikchef på Rigshospitalets intensivafdeling, nu seniorforsker Lars Heslet og arkitekten Kim Dirkink-Holmfeldt. Herudover bidrager kunsthistorikeren Peter Michael Hornung og maler og billedhugger Henning Damgaard-Sørensen.

Den ydre anledning til bogen var Rigshospitalets 250 års jubilæum i 2007, og i den sammenhæng ønsket om at skabe en bog, der belyser sammenhængen mellem lægevidenskab, arkitektur og kunst gennem de 250 år. I den periode har der været tre Rigshospitaler, som repræsenterer hver sin retning indenfor hospitalsbyggeri og sygdomsforståelse: Æstetikkens Rigshospital (Det Kongelige Frederiks Hospital), Hygiejnens Rigshospital (Pavillonhospitalet på Blegdammen) og Det teknologiske hospital, det nuværende Rigshospital. Med indeværende bog er det forfatternes håb at give inspiration til det fjerde Rigshospital, Sansernes Hospital.

Svarende til ovenstående vidtfavnende ambitioner er bogen delt op i fem omfangsrige dele, som hver især snildt kunne stå alene.

1. del handler om samspillet mellem arkitektur og lægevidenskabelig udvikling, og trækker overraskende men klare paralleller mellem lægevidenskaben og funktionalismen i arkitekturen.

2. del handler om kunst og hospitaler, og diskuterer hvilken kunst, som støtter helbredelsen bedst.

3. del er en gennemgang af videnskabelig dokumentation for sansernes store betydning for helbredelsen, og er dermed bogens centrale del. Blandt andet omtales den »Helbredende musik«, komponeret af Niels Eje, som er blevet brugt på Rigshospitalets intensivafdeling med stor succes. Denne form for musik nedsætter for eksempel morfikaforbruget

hos patienter med akutte og kroniske smerter og reducerer forekomsten af depression.

Bogens 4. del opstiller kodningsmodeller for hospitaler, med det formål, at inspirere arkitekter og beslutningstagere til en rigere og mere varieret hospitalsarkitektur.

5. og sidste del optegner omridset af fremtidens hospital, Sansernes hospital. Som et eksempel på et hospitalsbyggeri, som har lagt det teknologiske hospitalsdesign bag sig, beskrives det nye Rikshospital i Oslo. Rikshospitalet er opført som en analogi til en landsby med hovedgade, sidegader og torve, og et stort antal kunstværker er integreret i arkitekturen og fungerer som pejlemærker og skiltning.

Bogen »Sansernes Hospital« er kort sagt yderst vellykket. Det lykkes forfatterne at lade så forskellige fagområder som kunst, arkitektur og lægevidenskab spille naturligt og vedkommende sammen i én og samme bog. Derudover er bogen ikke bare velskrevet, men også godt formidlet. Det skal forstås på den måde, at komplicerede fagord er udeladt til fordel for en mere dagligdags terminologi, så også læsere uden sundhedsfaglig baggrund kan være med. Endelig er cover, papir og illustrationer i en delikat kvalitet, som leder tankerne i retning af en coffee-table-book, og som gør blot det at bladre flygtigt i bogen til en oplevelse.

Risikoen ved at skrive en bog, hvor visioner og håb får frit løb er, at den kan virke frelst eller urealistisk. Den grundige videnskabelige dokumentation af alle forslag, og det faktum, at en lang række af de nævnte tiltag har været realiseret på Lars Heslets intensivafdeling på Rigshospitalet, giver imidlertid bogen den nødvendige jordforbindelse. Og det er efter endt læsning svært at være uenig i bogens forslag for fremtidens Rigshospital. Tilbage er blot at håbe, at de rette beslutningstagere læser bogen, og at de tør lade de smukke visioner materialisere sig i fremtidens hospitalsbyggeri.

Lars Heslet og Kim Dirkinck-Holmfeld: Sansernes Hospital. Arkitektens Forlag. Indb. Rigt illustreret. 319 s. Kr. 350